

**Albertirsa Város Önkormányzata Képviselő-testületének
13/2008.(IV. 15.) számú rendelete,
a 36/2008. (XII.19.) és a 23/2011.(VIII.29.) számú rendeletekkel egységes szerkezetbe
foglalt szövege**

az épített örökség értékeinek helyi védelméről

Albertirsa Város Önkormányzatának Képviselő-testülete az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 57. § (3) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, és a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény 8. § (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva az alábbi rendeletet alkotja:¹

I. Fejezet

Általános rendelkezések

1. §

E rendelet célja Albertirsa Város történelme, hagyományai és településképe szempontjából meghatározó épített értékek védelme, a település építészeti örökségének, jellemző karakterének a jövő nemzedékek számára történő megóvása. A település épített értékei – tulajdonformára tekintet nélkül – a nemzet kulturális kincsének részei, ezért megóvásuk, fenntartásuk, a jelentőségükhöz méltó használatuk és megfelelő bemutatásuk közérdek.

A helyi védelem tárgya

2. §

A helyi védelem tárgyát képezi mindaz az érték (településszerkezet, településkép, település táji környezete, településkarakter, építmény, szobor, képzőművészeti alkotás, stb) amelyet a jóváhagyott településrendezési terv, illetve a város Képviselő-testületének rendelkezése helyi védelemre javasolt.

A rendelet hatálya

3. §

(1) E rendeletet Albertirsa Város közigazgatási területén kell alkalmazni, és annak hatálya kiterjed minden, e rendelettel védetté nyilvánított és a mellékletben meghatározott épített értékre.

(2) A rendelet hatálya kiterjed minden természetes és jogi személyre, jogi személyiséggel nem rendelkező társaságra, társulásra, amelyek a védetté nyilvánított értékekkel összefüggésbe hozható. (tulajdonos, kezelő, bérlő, szívességi használó, stb.)

¹ Módosította a 23/2011. (VIII.29.) rendelet, hatályos 2011. augusztus 30-tól.

(3) A rendelet hatálya nem terjed ki a műemlékekről szóló más jogszabályok alapján védetté nyilvánított értékekre.

A helyi védelem fajtái

4. §

(1) A helyi védelem – az Étv. 57. §-a (1) bekezdésének figyelembevételével – a település és környezetének egészére vagy összefüggő részére (a továbbiakban: helyi területi védelem), valamint egyes építményeire, ezek részleteire (a továbbiakban: helyi egyedi védelem) terjedhet ki.

(2) A helyi területi védelem

- a) a településszerkezet (utcahálózat, telekszerkezet, beépítési mód, az építési vonal, településszerkezeti szempontból jelentős zöldterület, vagy növényzet),
- b) a településkép (külső településkép, belső településkép, utcakép),
- c) településkarakter (a településszerkezet, a településkép elemei, formái, anyagai, színvilága együttesen)

védelmére terjed ki

(3) A helyi területi védelem a műemléki környezetet (MK) közvetlenül határoló terület, valamint a műemléki jelentőségű terület (MJT) közvetlen környezetére is kiterjeszhető.

(4) A helyi egyedi védelem

- a) az építmény (épület és műtárgy) vagy ezek együttese egészére, vagy valamely részletére (anyaghasználat, szerkezet, színezés, stb.),
- b) az építményekhez tartozó földrészletre és annak jellegzetes növényzetére,
- c) szobor, képzőművészeti alkotás, utcabútor védelmére,

terjedhet ki.

Helyi védettség keletkezése és megszűnése

5.§.

(1) A helyi védettség elrendeléséről illetve annak megszüntetéséről Albertirsa Város Képviselő-testülete e rendelet alapján dönt. A helyi védelem alá tartozó védett értékek listája e rendelet mellékletét képezi.

(2) A helyi védettség elrendelését vagy annak megszüntetését bármely természetes vagy jogi személy, jogi személyiséggel nem rendelkező társaság, társulás, egyesület, társadalmi szervezet, írásban kezdeményezheti a polgármesternél. Helyi védettség elrendelése településrendezési tervművelet útján is történhet (HÉSZ, SzT), arra a településrendezéshez kapcsolódó önálló értékvizsgálat is javaslatot tehet.

(3) A kezdeményezésnek tartalmaznia kell:

- a) egyedi épületek, építmények és természeti értékek esetén
 - a kezdeményező megnevezését;

- a védendő érték megnevezését, körülhatárolását;
 - a hely megjelölését az ingatlan-nyilvántartás bejegyzése és a helyi meghatározás szerint (utca, házszám, helyrajzi szám, épület- vagy telekrész, köznyelvi elnevezés);
 - a védendő érték rövid ismertetését, leírását, dokumentálását;
 - fotódokumentációt;
 - a kezdeményezés indoklását.
- b) településszerkezet, településkép, karakter vagy védelemre javasolt együttes esetén
- az együttes ismert vagy javasolt elnevezését, lehatárolását,
 - a védendő érték rövid ismertetését, a települési értékrendhez, hagyományokhoz kötődő kapcsolatának bemutatását;
- c) egyéb esetekben minden olyan körülményt, információt, dokumentumot és egyéb adatot amelyet a védelem alá helyezést a kezdeményező fontosnak és értékelhetőnek tart.

6. §

(1) A védelemmel kapcsolatos döntés előkészítéséről a főépítész közreműködésével az önkormányzat hivatala – szakértők(k) bevonásával – gondoskodik.

(2) A védetté nyilvánításhoz vagy annak megszüntetéséhez minden esetben értékvizsgálatot kell készíteni.

(3) Az előkészítéshez szükséges még az érintett terület(ek) tulajdonosainak véleménye is.

(4) Helyi védettség alá helyezési vagy annak megszüntetési eljárására történő intézkedésről a tulajdonost és a kezdeményezőt értesíteni kell. Az értesítést

- a) egyedi értékre vonatkozó kezdeményezés esetén, írásban a tulajdonosi körnek kell megküldeni;
- b) nem egyedi érték esetén, illetve ha az érdekeltek körének megállapítása, felkutatása aránytalan nehézségbe ütközik – a helyben szokásos hirdetmény útján kell közzétenni.

(5) A helyi védettséggel kapcsolatos tervezett intézkedések elhatározását, a döntést megelőzően legalább 30 nappal a helyben szokásos módon nyilvánosságra kell hozni, és ugyanezen a határidőn belül biztosítani kell a tervezett intézkedés tartalmának, a kapcsolódó értékvizsgálatnak a megtekinthetőségét. A tervezett intézkedéssel kapcsolatban bárki véleményt nyilváníthat és az írásba foglalt véleményeket a Képviselő-testület megtárgyalja.

7.§.

(1) Helyi védettség elrendeléséről vagy annak megszüntetéséről értesíteni kell :

- a tulajdonost és a kezdeményezőt;
- az illetékes földhivatalt,
- az érdekelt közművek és utak fenntartóit.

(2) A helyi védelem alá helyezés tényét illetve annak megszüntetését az ingatlan-nyilvántartásba be kell jegyezni.

(3) A védettség fennállásának tényét -a tulajdoni lapon kívül -a hivatalos térképmásolaton is fel kell tüntetni, a következők szerint: „ Albertirsa Város Önkormányzata ...sz. rendelete alapján – *Védett települési érték.*”

(4) A település Helyi Építési Szabályzata és Szabályozási Terve e rendelettel összhangban elrendelhet helyi védelmet és azt különösen is szabályozhatja. E rendeletet a Helyi Építés Szabályzat és a Szabályozási Terv előírásaival összhangban kell alkalmazni.

(5) A helyi védelem elrendelésével kapcsolatos ingatlan-nyilvántartási bejegyzések hiánya a védettség tényét nem érinti.

A védett értékek nyilvántartása

8. §

(1) A jegyző a helyi védelem alatt álló értékekről törzslapot készített és nyilvántartást vezet.

(2) A törzslap az alábbi adatokat tartalmazza:

- a) a védett érték megnevezését,
- b) a védett érték tulajdonosát,
- c) a védelemre javaslatot tevő adatait,
- d) a védelem szakszerű, rövid indokolását,
- e) fotódokumentációt,
- f) a helyi védelem védettségi kategóriáját,

(3) Egyedi védettség esetén az (2) bekezdésben felsoroltakon kívül a nyilvántartásnak tartalmaznia kell:

- a) a védett érték pontos helyét (utca, házszám, helyrajzi szám),
- b) helyszínrajzot,
- c) a védett érték rendeltetését és használatának módját.

(4) Területi védelem esetén az (2) bekezdésben felsoroltakon kívül a nyilvántartásnak tartalmaznia kell a terület méretétől függően az áttekintéshez szükséges léptékű, a szabályozási tervvel azonosítható, a védett terület határát egyértelműen rögzítő helyszínrajzot.

(5) A nyilvántartás céljára készült helyszínrajzot olyan méretarányban kell elkészíteni, hogy a helyi védelemmel kapcsolatos megállapítások az egyes telkekre, építési területekre és közterületekre egyértelműen értelmezhetőek legyenek.

A védett értékekre vonatkozó településrendezési és építési előírások

9.§.

(1) A település védett értékeit tartalmazó település-szerkezet, telekalakítás és utcavonal-vezetés megőrzendő.

(2) Védelemmel érintett területen új épületeket, építményeket csak a jellegzetes településképp egységes megjelenését biztosító módon lehet kialakítani, illetve a meglévőket erre tekintettel szabad használni, fenntartani. A közterületek alakítását, burkolatát – bútorzatát a kialakult

környezeti kép jellegzetességeinek és karakterének megtartásával, azokkal összhangban lehet megvalósítani.

(3) Védett területen, védelemmel érintett ingatlanon csak olyan építési munka, illetve olyan állapot fennmaradása engedélyezhető, amely nem érinti hátrányosan a védett érték megjelenését, karakterét, eszmei (történeti, helytörténeti) értékét, a védett növényzet egészségét.

(4) Védelemmel érintett épületen, a védettséget egységesen, kő vagy színesfém táblán: „Helyi építészeti/természeti érték – évszám” felirattal lehet jelezni. Az Önkormányzat által történő megjelölést a tulajdonos/ok/ túrni köteles /ek/.²

(5) Védett területen hirdetést, reklámot, tájékoztató-információs táblát csak a főépítész előzetes véleményének beszerzését követően lehet –hatósági engedély alapján – elhelyezni.

(6) Védett épületen új parapet fűtőberendezés, klímaberendezés közterületről is látható egysége nem helyezhető el.

(7) Védett épületen, építményen csak a látványt nem zavaró antenna, hírközlési egység helyezhető el. Amennyiben más műszaki megoldás nincs, a védett épületen, építményen legfeljebb egy távközlési berendezés (antenna, műholdvevő..)helyezhető el.

(8) Védett területen vagy védett épület, építmény építésügyi hatósági eljárásaiban az eljáró a környezet kialakításához kertészeti, zöldfelületi tervek készítését írhatja elő.

(9) Védett épület, építmény teljes bontását csak a védelem megszűnése után lehet engedélyezni.³

10. §

(1) A védett értéket érintő építési munkák engedélyezési eljárásában a következő dokumentumokat is be kell szerezni:

- a védett érték beavatkozással érintett részének részletes felmérési, állapot-rögzítési tervdokumentációját, fotóit;
- az anyaghasználatra és az építési technológiára vonatkozó részletes műszaki ismertetést;
- zöldterületet is érintő munkák esetében kertfelmérési rajzot, növényjegyzéket valamint a kialakításra vonatkozó kertészeti tervdokumentációt.

(2) Védett épületet, építményt érintő bármely építési munkához, a rendeltetés akár részleges megváltoztatásánál is be kell szerezni az építési hatóság engedélyét, akkor is ha az általános esetben nem lenne szükséges.

(3) Védett értéket érintő minden építési munka engedélyezési eljárását megelőzően ki kell kérni a főépítész véleményét, a tervezőnek a főépítésszel szakmai konzultációt kell folytatnia.

² Megállapította a 36/2008.(XII.19.) rendelet. Hatályos 2008. december 19-től.

³ Megállapította a 36/2008.(XII.19.) rendelet. Hatályos 2008. december 19-től.

A védett érték fenntartása, hasznosítása

11. §

- (1) A védett érték jókarbantartása, állapotának megóvása, gondozása a tulajdonos kötelessége.
- (2) A védett értékek megfelelő fenntartását és megőrzését első sorban a rendeltetésének megfelelő használattal kell biztosítani.
- (3) Amennyiben a rendeltetéstől eltérő használat a védett érték állagának romlásához, esztétikai értékének csökkenéséhez vezet, úgy a használatot –jogszabályi keretek között –az illetékes építésügyi hatóság korlátozza vagy megtiltja.
- (4) A védett érték tulajdonosának kérésére a szokásos jókarbantartási feladatokon túlmenő, a védettséggel összefüggésben lévő, szükségessé váló –egyébként a tulajdonost terhelő – munkálatok finanszírozására a települési önkormányzat támogatást nyújthat.

A védett építmények fenntartásának támogatása

Értékvédelmi Alap

12.§.

- (1) A települési önkormányzat pályázat útján elnyerhető vissza nem térítendő támogatással járulhat hozzá a védett értékek fenntartásához.
- (2) Pályázat útján elnyerhető vissza nem térítendő támogatás pénzügyi fedezetét Albertirsa Város Értékvédelmi Alap-ja biztosítja. Az Értékvédelmi Alap éves feltöltéséről Albertirsa Város Képviselő-testülete az éves költségvetési rendeletében gondoskodik. Az Értékvédelmi Alap a költségvetés önálló címe. A tárgyévben fel nem használt összegeket elvonni, átcsoportosítani nem lehet, az a következő évi alapot növeli.
- (3) Az önkormányzati támogatás a védett érték megóvása, állagának megőrzése érdekében a végzett munkák költségének legfeljebb 50%-áig terjedhet.
- (4) Az önkormányzati támogatással felújított épület védettsége nem törölhető 10 éven belül.
- (5) Albertirsa Város Önkormányzata e rendelet hatályba lépését követő 60 napon belül az Értékvédelmi Alap kezelésének szabályozására „Pályázati Szabályzat a helyi értékek védelmének támogatására” elnevezésű helyi szabályzatot ad ki.
- (6) A települési Önkormányzat az Értékvédelmi Alap növelésére forrásokat gyűjthet, pályázatokon vehet részt.

A védett értékek szerepe az oktatásban és a közművelődésben

13.§.

- (1) Az építészeti és természeti értékek szemlélet- és jellemformáló szerepének érvényesülése, a települési azonosságtudat fejlesztése érdekében a védett értékeknek és a velük kapcsolatos ismereteknek a helyi oktatásban és közművelődésben helyet kell kapnia.
- (2) Az Értékvédelmi Alapból ösztönözni és támogatni kell a védett értékek megismerését, megismertetését, népszerűsítését célzó tájékoztatók, kiadványok elkészítését és fórumok, konferenciák, képzések, táborok megtartását, kutatások végzését.

A helyi védelem irányítása

14.§.

- (1) A helyi értékek védelmének irányítása a Képviselő-testület hatáskörébe tartozik.
- (2) A helyi értékek védelmével kapcsolatos építésügyi-igazgatási (hatósági) feladatokat a jegyző a városi főépítész szakmai előkészítésével látja el.

Vegyes és záró rendelkezések

15.§.

E rendelkezés alkalmazása során: *(fogalom meghatározás)*

- a) ***védett településszerkezet:*** a Képviselő-testület által védetté nyilvánított utcahálózat, telekszerkezet, beépítési mód és építési vonal;
- b) ***védett településkarakter:*** a Képviselő-testület által védetté nyilvánított – a település-építészet jellegzetes elemeinek, szerkezeteinek, formáinak, anyagainak és színvilágának együttese.
- c) ***védett településkép:*** a Képviselő-testület által védetté nyilvánított utcakép, térszerkezet, az épített és táji természeti környezet együttese. A védett településkép az épített és természeti környezet elemeit egyaránt magába foglalja, így különösen az épület-homlokzatokat, szilvetteket, műtárgyakat, növényeket, parkot, közterületi bútorzatot és burkolatot...stb. A védett településkép része lehet a terület(területrészek) használati módja is!
- d) ***védett épület, építmény:*** a Képviselő-testület által védetté nyilvánított olyan épület, építmény, amely a hagyományos településkarakter megőrzése céljából és az építészeti, településtörténeti, helytörténeti, régészeti, művészeti, természet- és környezetvédelmi, műszaki-ipari-agrár szempontból jelentős alkotás;
- e) ***védett épület-, építményrész:*** a Képviselő-testület által védetté nyilvánított olyan épület-, építményrész, amely egészben nem védett épületen, építményen, épületben vagy építményen helyezkedik el;
- f) ***védett műtárgy:*** a Képviselő-testület által védetté nyilvánított, a d) és e) pontok alatt fel nem sorolt építmény, műtárgy – különösen az emlékmű, szobor, síremlék, utcabútor, kút, kerítés;

- g) **értékvizsgálat:** a megfelelő szakképzettséggel rendelkező személy(ek), szervezet(ek) által készített olyan szakvizsgálat, amely feltárja és meghatározza a ténylegesen meglévő, illetve a település értékrendje szempontjából annak minősíthető értékeit. A vizsgálatnak tartalmaznia kell a védelemre javasolt érték esztétikai, történeti valamint műszaki és természeti jellemzőit, dokumentumait és fotóit;

16. §

- (1) Aki helyi védelem alatt álló értéket megsemmisít, megrongál vagy a rendeltetésétől eltérően használ, illetve a védett értékkel kapcsolatosan engedélyhez kötött tevékenységet előzetes engedély nélkül végez, szabálysértést követ el. Ha a cselekménnyel kapcsolatban más jogszabály másként nem rendelkezik, az elkövető, 30.000 Ft-ig terjedő pénzbírsággal sújtható.
- (2) Ugyancsak szabálysértést követ el és 30.000 Ft-ig terjedő pénzbírsággal sújtható az a személy aki a védett érték megjelölését eltávolítja, megrongálja.
- (3) A helyi védelem alatt álló érték megsemmisítésének, rongálásának következtében felmerülő mindennemű kár megtérítésére a PTK. szabályai szerint kell eljárni.
- (4) E rendelet a kihirdetése napján lép hatályba, kihirdetéséről a Jegyző a helyben szokásos módon intézkedik.
- (5) Az Értékvédelmi Alap feltöltéséről az Önkormányzat először a 2008.évi költségvetési évben gondoskodik.

Albertirsa, 2008. március 18.

.....
Fazekas László s. k.
polgármester

.....
Kovács Zoltánné dr. s. k.
jegyző

Egységes szerkezetbe foglalva: 2011. augusztus 31.

Kovács Zoltánné dr.
jegyző

1. számú melléklet⁴

Helyi védett épület, építmény:

Megnevezés	Cím	Helyrajzi szám
Szapáry Péter kastélya	Bajcsy-Zs. u. 50.	2178/4
Faluház	Tó u. 9	2608/1
Hősök kertje	Pesti út	2836
Általános iskola	Táncsics út 3.	2904/1
Úri Kaszinó	Pesti út 26.	3363/8
Tábori Gyula háza	Vasút u. 2.	2921/2
Irsay József kúriája	Kossuth L. u. 2.	3307/3
R.k. templom és iskolaépület, hrsz., előtte Szent Erzsébet szobor és Erzsébet park	Köztársaság út	3254
Evangelikus templom	Köztársaság út 37/1	3206
Irsay Károly kúriája	Irsay K. u. 2	1
Irsay András kúriája	Luther u. 2.	282/1
Irsai evangélikus parókia	Luther u. 3.	449
Óvoda	Luther u. 8.	292
Református templom	Luther u. 11.	431/1
kovácsműhely	Köztársaság út 44.	469
Rudnyánszky kastély	Köztársaság út 115.	599
Irsay György kastély	Irsay K. u. 5.	3201
Lánczi kúria	Kolozsvári u. 41./1	3042/5
Vasútállomás	Somogyi B. u	832/1
Albertirsa történelméhez kapcsolódó kripták, sírok minden temetőben		

2. számú melléklet

Helyi védett településkép:

- Liphay ház és volt gyógyszeresomagoló együttes a Köztársaság 10-től a Deák Ferenc u. sarkáig
- Pesti út 85-től 89-ig

⁴ Módosította a 23/2011. (VIII.29.) rendelet, hatályos 2011. augusztus 30-tól.

1. számú függelék⁵

Értékvédelmi adatlapok

2. számú függelék⁶

Műemlékek

Megnevezés	Cím	Helyrajzi szám
Alberti Evangélikus templom	Pesti út 110.	2009/1
Ybl - kápolna		2225
Zsinagóga	Hunyadi u. 7.	3403
Szeleczky-Szapáry-kastély kerítése és vasrácsa	Pesti	út 2564/49
Nepomuki Szt. János-szobor	Köztársaság út	3254

⁵ Hatályba léptette a 23/2011. (VIII.29.) rendelet, hatályos 2011. augusztus 30-tól.

⁶ Módosította a 23/2011. (VIII.29.) rendelet, hatályos 2011. augusztus 30-tól.